

Ewa Rogowska

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 w aspekcie wspierania rozwoju turystyki w regionie

Ekonomiczne Problemy Usług nr 77, 243-258

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EWA ROGOWSKA

Uniwersytet Szczeciński

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA LATA 2007–2013 W ASPEKTCIE
WSPIERANIA ROZWOJU TURYSTYKI W REGIONIE**

Wprowadzenie

Warunki naturalne Pomorza Zachodniego stwarzają szczególne możliwości rozwoju turystyki, która ma duże znaczenie dla rozwoju gospodarczego tego regionu. Ekonomiczna siła turystyki może przejawiać się jako: wzrost dochodów ludności i budżetów lokalnych, wzrost zatrudnienia, rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, poprawa i rozwój infrastruktury i usług, zainteresowanie lokalną historią. Do efektywnego rozwoju turystyki potrzebne jest jednak zaangażowanie wielu podmiotów, które w sposób bezpośredni lub pośredni mogą wpływać na kształtowanie rozwoju turystyki w swoim regionie. Podmiotami tymi są bez wątpienia władze regionu występujące jako jednostki administracji samorządowej reprezentowane przez Urzędy Marszałkowskie. Rola, jaką władze te przypiszą turystyce, zależy w głównej mierze od przyjętej polityki rozwoju, wynikającej z krajowych rozwiązań, ale uzależnionej także od regionalnych uwarunkowań.

Celem przedmiotowego opracowania jest przedstawienie wykorzystania funduszy unijnych w aspekcie kreowania turystyki jako istotnego czynnika rozwoju województwa zachodniopomorskiego.

1. Zakres działalności samorządu województwa (zadania województw samorządowych)

Współczesny samorząd terytorialny funkcjonuje w ramach państwa i z upoważnienia państwa. Wszystkie kompetencje, które pozostają w gestii poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego, wynikają z przekazania tych kompetencji przez państwo¹.

W zakres działania samorządu województwa wchodzi wykonywanie zadań publicznych, które nie zostały zastrzeżone dla organów administracji rządowej. Do zadań tych należą w szczególności zadania dotyczące: edukacji publicznej, w tym szkolnictwa wyższego, promocji i ochrony zdrowia, kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, modernizacji terenów wiejskich, zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska, gospodarki wodnej, w tym ochrony przeciwpowodziowej, transportu zbiorowego i dróg publicznych, kultury fizycznej i **turystyki**, ochrony praw konsumentów, obronności, bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy oraz działalności w zakresie telekomunikacji².

Samorząd województwa określa strategię rozwoju województwa³, która jest realizowana przez programy wojewódzkie i regionalny program operacyjny⁴.

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej i wcześniejszy okres przygotowań do członkostwa wpłynęły w istotny sposób na możliwości inwestowania przez jednostki samorządu terytorialnego oraz na kształtowanie polityki inwestycyjnej regionów⁵. Samorząd województwa może występować o dofinansowanie realizacji programów wojewódzkich i regionalnego programu operacyjnego środkami budżetu państwa i środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz innymi środkami pochodzącymi ze źródeł zagranicznych⁶. Środ-

¹ M. Kosek-Wojnar, K. Surówka, *Podstawy finansów samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 46.

² Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, Dz.U. 1998, nr 91, poz. 576, art. 14 ust. 1.

³ Ibidem, art. 11 ust. 1.

⁴ Ibidem, art. 11 ust. 3.

⁵ Cz. Rudzka-Lorentz, *System finansowy jednostek samorządu terytorialnego*, w: *System finansowy w Polsce 2*, red. B. Pietrzak, Z. Polański, B. Woźniak, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, s. 168.

⁶ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie..., op. cit., art. 11 ust. 4.

ki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej są przeznaczone wyłącznie na cele określone w umowie międzynarodowej, przepisach odrębnych lub deklaracji dawcy⁷. Ważne jest zwrócenie uwagi, że część środków publicznych przeznaczana jest na finansowanie funkcjonowania sektora finansów publicznych, a część przekazywana jest poza ten sektor⁸.

2. Turystyka w dokumentach strategicznych

Rolę turystyki w rozwoju kraju wyznaczają obecnie kluczowe dokumenty strategiczne. Na podstawie wytycznych UE, określających główne cele polityki spójności, oraz uwzględniając uwarunkowania społeczno-gospodarcze Polski, przygotowano *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007–2013* (NSRO), wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie. W dokumencie tym jako mocne strony polskiej gospodarki wskazano „wysokie walory turystyczne i przyrodniczo-krajobrazowe, w tym atrakcyjność obszarów dziedzictwa kulturowego”, a z kolei szansą dla polskiej gospodarki upatruje się m.in. w możliwości wykorzystania „zróżnicowanych przestrzennie walorów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju turystyki i rekreacji”⁹. Ponadto, zdaniem autorów dokumentu, zwiększy się w szczególności rola sektora usług rynkowych, w tym zwłaszcza turystyki krajowej i zagranicznej, która wykorzystując dobry stan środowiska przyrodniczego oraz walory kulturowe, stanie się ważnym źródłem zatrudnienia i dochodów dla społeczeństwa¹⁰, a dodatkowo istniejący potencjał kulturowy (w tym przebiegające przez Polskę europejskie szlaki kulturowe) i przyrodniczy oraz planowane działania w obszarze kultury tworzą korzystne warunki do rozbudowy infrastruktury turystycznej. W celu zapewnienia dostępu do odpowiedniej, wysokiej jakości usług turystycznych oraz podniesienia atrakcyjności turystycznej Polski i jej regionów środki zostaną skoncentrowane przede wszystkim na poprawie jakości funkcjonującej infrastruktury turystycznej poprzez projekty z zakresu jej rozbudowy, modernizacji i wyposażenia.

⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz.U. 2009, nr 157, poz. 1240, art. 204.

⁸ B. Ciupek, T. Famulska, A. Walasik, *Finanse publiczne*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2006, s. 39.

⁹ *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie*, *Narodowa Strategia Spójności*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007, s. 12.

¹⁰ *Ibidem*, s. 38.

Miejsca pracy w sektorze turystyki przyczynią się do wzrostu zatrudnienia w infrastrukturze towarzyszącej produkcji towarów i usług niezbędnych do obsługi turystów. Wsparcie dotyczące turystyki będzie dotyczyło zarówno projektów spełniających kryteria infrastruktury społecznej – służącej nieodpłatnie ogółowi społeczeństwa, jak i na zasadach komercyjnych, stanowiących element schematów pomocy publicznej¹¹. Realizacja celów wskazanych w NSRO będzie dokonywana m. in. w oparciu o realizację Regionalnych Programów Operacyjnych.

Powstała równoległe do NSRO *Strategia rozwoju kraju na lata 2007–2015* (SRK) również poświęca uwagę turystyce. Jak podkreśla się w tekście, Polska powinna czerpać „korzyści z rozwoju turystyki przyczyniającej się do wzrostu gospodarczego regionów, tworzenia nowych miejsc pracy oraz promocji regionów i kraju”¹². Omawiając rozwój sektora usług, eksponuje się kierowanie pomocy państwa głównie do usług rynkowych, w tym turystyki.¹³ Wymienia się infrastrukturę kultury, turystyki i sportu jako jeden z podstawowych czynników rozwoju turystyki¹⁴.

Założenia i cele polityki turystycznej zostały rozwinięte w dokumencie *Kierunki rozwoju turystyki do 2015 roku*. Jako cel nadrzędny wskazano tworzenie warunków prawnych, instytucjonalnych, finansowych i kadrowych rozwoju turystyki, sprzyjających rozwojowi społeczno-gospodarczemu Polski, oraz podniesienie konkurencyjności regionów i kraju przy jednoczesnym zachowaniu walorów kulturowych i przyrodniczych¹⁵. Natomiast turystykę określa się m.in. jako dziedzinę generującą wzrost gospodarczy, tworzącą nowe miejsca pracy, przyczyniającą się do rozwoju regionalnego i lokalnego, kreującą dbałość o ład przestrzenny, estetykę i środowisko przyrodnicze, wpływającą na zachowania prozdrowotne, prorodzinne i proekologiczne¹⁶.

Działania z zakresu turystyki wchodzą w obręb zadań własnych samorządów terytorialnych, zatem od woli ich władz zależy skala i forma ich podejmowania. W województwie zachodniopomorskim turystyka stanowi ważny element strategii rozwojowej. *Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020* (SRWZ) określa turystykę jako ważny dział gospodarki

¹¹ Ibidem, s. 60.

¹² *Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006, s. 27.

¹³ Ibidem, s. 37.

¹⁴ Ibidem, s. 49.

¹⁵ *Kierunki rozwoju turystyki do 2015 roku*, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Warszawa 2008, s. 46.

¹⁶ Ibidem, s. 3 i nast.

województwa, który ma duże potencjalne możliwości rozwoju, zwłaszcza turystyka aktywna i specjalistyczna (na przykład turystyka piesza, rowerowa, konna, wodna, lotnicza), przygraniczna i morska, biznesowa na terenach wiejskich (agroturystyka i ekoturystyka). Rozwojowi tego sektora sprzyja duże bogactwo walorów przyrodniczych i turystycznych, które wpływają na atrakcyjność regionu, w tym:

- a) wybrzeże morskie ze wszystkimi jego walorami,
- b) bogactwo pojezierzy (Drawskie, Ińskie, Myśliborskie, Wałeckie),
- c) Dolina Odry z szerokimi rozlewiskami, tworzącymi obszary cenne ekologicznie i krajobrazowo, oraz pozostałe wody śródlądowe,
- d) Zalew Szczeciński oraz urozmaicona przyroda morskich wysp Uznam i Wolin,
- e) wysoka lesistość,
- f) tereny chronione,
- g) zabytki architektury i obiekty świadczące o bogatym dziedzictwie kulturowym regionu,
- h) duży potencjał uzdrowiskowy województwa¹⁷.

Województwo oferuje turystom największą i zróżnicowaną bazę noclegową w kraju, obejmującą obiekty zbiorowego zakwaterowania, jednakże wyposażenie obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne jest niezadowalające. Brakuje także obiektów przystosowanych do całorocznego użytkowania, nowoczesnych, zapewniających rozrywkę niezależnie od pogody¹⁸. Niewątpliwie jednak uwarunkowania międzynarodowe i walory zachodniopomorskiego wybrzeża, portów i przystani oraz lotnisk dają szansę stworzenia rynku usług turystycznych na poziomie porównywalnym z innymi, leżącymi wokół Bałtyku państwami. W *Strategii* zidentyfikowano kluczowe problemy hamujące rozwój turystyki w województwie:

- a) niski standard bazy turystycznej i infrastruktury turystycznej,
- b) niewystarczająca promocja regionu i jego atrakcji turystycznych,
- c) niewielka liczba uznanych produktów turystycznych,
- d) niezadowalający poziom bezpieczeństwa i przygotowania do obsługi zagranicznego ruchu turystycznego,

¹⁷ *Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*, Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2009, s. 49.

¹⁸ *Ibidem*, s. 50.

- e) niewykorzystany potencjał rozwoju produktów turystycznych opartych na bazie endogenicznych zasobów regionu,
- f) niewykorzystane możliwości bazy sanatoryjnej oraz innych usług medycznych i paramedycznych,
- g) niewykorzystane możliwości rozwoju turystyki aktywnej, w tym turystyki wodnej rozwijanej na rzekach i pojezierzach,
- h) niedostatecznie wykorzystany potencjał i infrastruktura lotnisk w Zegrzu Pomorskim (Koszalin) i w Dąbiu (Szczecin) jako zaplecza dla rozwoju produktów turystycznych (lotnictwa sportowego oraz turystycznego krajowego i międzynarodowego),
- i) słaba organizacja przedsiębiorstw turystycznych – brak dostatecznej koordynacji działań na poziomie powiatów i województwa¹⁹.

Działaniem zmierzającym do podniesienia atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej województwa było opracowanie *Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim do 2015 roku*²⁰. Dokument ten określa kierunki rozwoju turystyki w regionie oraz wskazuje działania, które należy przedsięwziąć. Jest to średniookresowy dokument planistyczny, określający priorytety operacyjne, działania i zadania związane z rozwojem turystyki na poziomie województwa zachodniopomorskiego. Zawarte w dokumencie zadania i działania powinny scalać i integrować rozwiązania objęte priorytetami sektorowymi i regionalnymi w obszarze turystyki.

3. Turystyka w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013

Szansą dla szybszego i intensywniejszego rozwoju polskiej turystyki stało się wsparcie w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, które stworzono odrębnie w poszczególnych województwach. W ramach działań wspierających turystykę dofinansować można projekty z zakresu²¹:

- a) budowy, rozbudowy i przebudowy obiektów infrastruktury turystycznej, w tym bazy noclegowej i gastronomicznej,

¹⁹ Ibidem, s. 51.

²⁰ *Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim do 2015 roku*, Zachodniopomorska Regionalna Organizacja Turystyczna, Warszawa–Szczecin–Koszalin, 2005/2006 (aktualizacja, grudzień 2008/sierpień 2010).

²¹ *Mapa przedsiębiorcy 2007–2013. Przewodnik po funduszach europejskich dla przedsiębiorców*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2009, s. 81.

- b) tworzenia infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i turystycznej,
- c) wprowadzania nowych produktów turystycznych,
- d) budowy ośrodków rozrywki, a także centrów wystawienniczych i kongresowych,
- e) tworzenia i rozwoju parków tematycznych, przyczyniających się do wzrostu ruchu turystycznego,
- f) dostosowania istniejącej infrastruktury obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Głównym celem **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013 (RPO WZ)** jest rozwój województwa zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców. Na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przyznano kwotę 835 437 299 euro²². Uzupełnieniem są środki jednostek samorządu terytorialnego, budżetu państwa oraz środki prywatne.

Wybór projektu do dofinansowania uzależniony jest od spełnienia kryteriów zatwierdzonych przez komitet monitorujący²³ oraz od zatwierdzenia projektu przez instytucję zarządzającą, tj. zarząd województwa zachodniopomorskiego. W ramach programu stosowane są następujące tryby wyboru projektów: indywidualny, konkursowy oraz systemowy²⁴. Projekty wybrane w trybie indywidualnym to przedsięwzięcia inwestycyjne o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu operacyjnego, których wdrożenie w znaczący sposób przyczynia się do realizacji założeń zawartych w *Strategii rozwoju kraju*, strategiach sektorowych oraz strategiach rozwoju województwa. Projekty te są wskazywane przez zarząd województwa zachodniopomorskiego. Konkursy są przeprowadzane jawnie z zapewnieniem publicznego dostępu do informacji o zasadach ich przeprowadzania oraz dostępu do listy projektów wyłonionych do dofinansowania. Nabór projektów do dofinansowania poprzedzony jest ogłoszeniem o konkursie, które zamieszczane jest na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. W przypadku projektów sys-

²² Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego, <http://funduszeonline.cmsmirage.pl/9833.dhtml>.

²³ Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, art. 65 lit. b.

²⁴ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz.U. 2006, nr 227, poz. 1658, art. 28 ust. 1.

temowych wnioskodawcą jest województwo zachodniopomorskie lub jednostka mu podległa. Projekty systemowe muszą polegać na dofinansowaniu realizacji przez beneficjenta zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach lub wytycznych wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Projekty mogą dotyczyć różnych dziedzin, począwszy od gospodarki, a kończąc na spójności społecznej. Dziedziny te są opisane szczegółowo w samym Programie w postaci osi priorytetowych. W RPO WZ określono osiem obszarów priorytetowych. Projekty związane z budową oraz rozbudową infrastruktury turystycznej oraz rozwojem sieci punktów informacji turystycznej, a także budową nowych ścieżek rowerowych są realizowane w ramach osi priorytetowych 5 i 6:

- a) Działanie 5.1. Infrastruktura turystyczna:
 - Poddziałanie 5.1.1. Infrastruktura turystyki,
 - Poddziałanie 5.1.2. Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych;
- b) Działanie 5.3. Ścieżki rowerowe;
- c) Działanie 6.1. Infrastruktura turystyczna:
 - Poddziałanie 6.1.1. Infrastruktura turystyki,
 - Poddziałanie 6.1.2. Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych;
- d) Działanie 6.3. Ścieżki rowerowe.

Działania w ramach osi 6 dotyczą Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM), w skład którego wchodzi miasta Szczecin i Stargard Szczeciński oraz 9 gmin (Goleniów, Gryfino, Stare Czarnowo, Police, Dobra, Kołbaskowo, Kobylanka, Stargard Szczeciński oraz Nowe Warpno)²⁵. Natomiast wsparcie w ramach osi priorytetowej 5 może być udzielone na realizację projektów zlokalizowanych wyłącznie poza Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym.

Beneficjenci, którzy mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów związanych z wymienionymi działaniami, zostali wyszczególnieni w tabeli 1²⁶.

²⁵ Szczeciński Obszar Metropolitalny został powołany decyzją Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego nr XXVIII/332/06 z dnia 27 marca 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

²⁶ Wśród beneficjentów wskazano również duże przedsiębiorstwa, mające siedzibę na terenie RP. Obecnie żadne duże przedsiębiorstwo nie realizuje inwestycji turystycznej w ramach RPO WZ 2007–2013.

Tabela 1

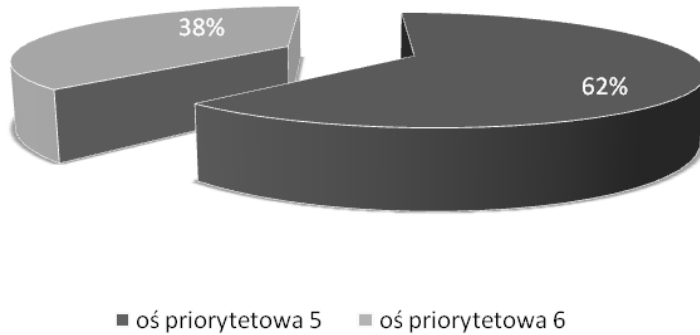
Beneficjenci RPO WZ na lata 2007–2013 w zakresie turystyki

Lp.	Beneficjent	Działanie/poddziałanie		
		5.1.1 6.1.1	5.1.2 6.1.2	5.3 6.3
1	JST, ich związki i stowarzyszenia	×	×	×
2	Jednostki organizacyjne JST	×	×	×
3	Organy administracji rządowej	×	×	×
4	Organizacje pozarządowe	×	×	×
5	Instytucje kultury		×	
6	PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne	×		×
7	Jednostki sektora finansów publicznych (pozostałe)	×	×	×
8	Parki narodowe i krajobrazowe	×		×
9	Duże przedsiębiorstwa, mające siedzibę na terytorium RP	×		
10	Partnerstwa działające na podstawie ustawy o PPP, utworzone przez wyżej wymienione podmioty	×		
11	Partnerstwa wyżej wymienionych podmiotów	×	×	×

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na Lata 2007–2013 (wersja 5.5.) Szczecin, maj 2011, s. 203 i nast.

Obecnie²⁷ realizowanych jest 50 projektów – przedsięwzięć turystycznych, które uzyskały dofinansowanie w ramach osi priorytetowych 5 i 6 RPO WZ 2007–2013.

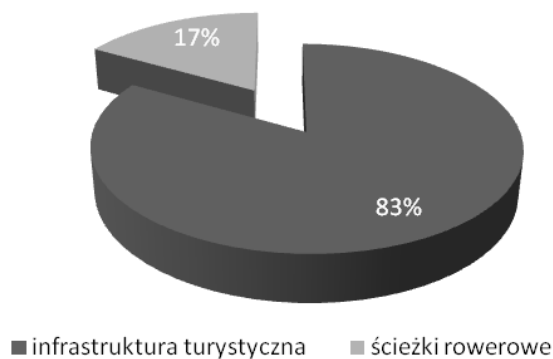
²⁷ Stan na dzień 12.05.2011 r.

Rys. 1. Dofinansowanie turystyki w ramach RPO WZ 2007-2013 w odniesieniu do osi priorytetowych

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro Turystyki Wydziału Turystyki, Gospodarki i Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

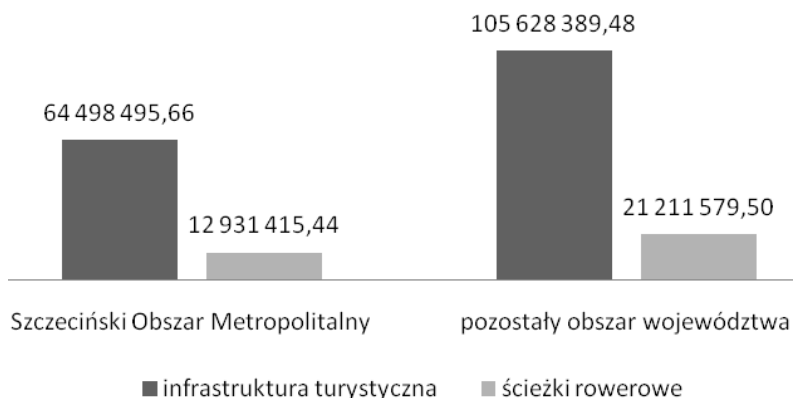
Łącznie na dofinansowanie projektów mających na celu rozwój turystyki w województwie przeznaczono 204 269 880,08 zł, z czego 77 429 911,10 zł na przedsięwzięcia w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym i 126 839 968,98 zł na wsparcie inwestycji turystycznych w pozostałym regionie (rysunek 1). Większość środków przeznaczono na projekty związane z budową oraz rozbudową infrastruktury turystycznej (działania 5.1 i 6.1), m.in. w zakresie: turystyki wodnej, infrastruktury służącej do rozwoju aktywnych form turystyki oraz turystycznej bazy uzupełniającej (rysunek 2).

Rys. 2. Dofinansowanie budowy i rozbudowy infrastruktury turystycznej i ścieżek rowerowych w ramach RPO WZ 2007–2013

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro..., op. cit.

Z dokonanych obliczeń wynika, że 38% środków przeznaczonych na dofinansowanie infrastruktury turystycznej pozyskali beneficjenci ze Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, a 62% z pozostałego obszaru województwa. Taki sam procentowy podział wystąpił w przypadku dofinansowania budowy ścieżek rowerowych. Dokładne wartości przedstawiono na rysunku 3.

Rys. 3. Środki wydatkowane na dofinansowanie turystyki w ramach RPO WZ 2007–2013 z uwzględnieniem projektów realizowanych w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym oraz na pozostałym obszarze województwa

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro..., op. cit.

Łącznie w województwie z udziałem środków z RPO WZ zrealizowano 13 inwestycji związanych z budową ścieżek rowerowych, dzięki którym powstało 130,72 km nowych ścieżek, a 1,96 km zostało przebudowanych. Przewiduje się, że w roku 2012 liczba osób korzystających z wybudowanych ścieżek rowerowych wyniesie 316 894, a do końca 2016 roku ze ścieżek skorzysta łącznie 1 645 298 osób²⁸.

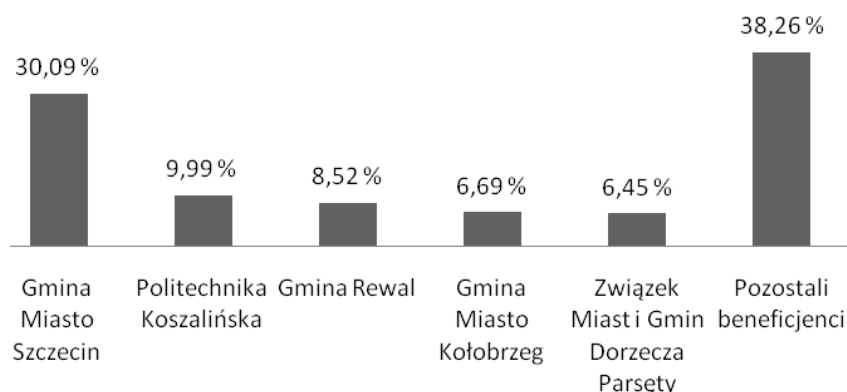
W ramach infrastruktury turystycznej realizowane są cztery projekty związane z rozwojem sieci punktów informacji turystycznej. Łączna kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie tych projektów wyniosła 4 971 476,03 zł. Realizacja projektów ułatwiających dostęp do informacji turystycznej oraz oferty regionu ma na celu zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności województwa²⁹. Przewiduje się, że w 2012 roku z systemu informacji turystycznej skorzystają 346 683 osoby, w tym z centrów informacji turystycznej 277 683 osoby, natomiast do końca 2016 roku łączna liczba osób, które skorzystają z tych

²⁸ Obliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro..., op. cit.

²⁹ W województwie zachodniopomorskim nie funkcjonował spójny, sprawny i zintegrowany system informacji turystycznej. Informacja turystyczna w regionie opierała się wyłącznie na pracy punktów i centrów informacji turystycznej niepołączonych w sieci.

usług, wyniesie odpowiednio: 1 847 635 i 1 490 178³⁰. Wdrożenie projektu umożliwi zainteresowanie ofertą turystyczną województwa zachodniopomorskiego nowych turystów, co z pewnością pozytywnie wpłynie na dochody osiągnięte przez mieszkańców regionu, a ponadto większe wpływy z turystyki bezpośrednio przełożą się na wzrost przychodów budżetowych w samorządach, co umożliwi szybszy rozwój społeczno-gospodarczy województwa.

Dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu turystyki otrzymało łącznie 30 beneficjentów, przy czym największym beneficjentem jest Gmina Miasto Szczecin, która dzięki regionalnemu programowi operacyjnemu otrzymała wsparcie w wysokości 61 467 651,09 zł na realizację jedenastu projektów. Na rysunku 4 przedstawiono głównych beneficjentów RPO WZ 2007–2013.

Rys. 4. Główni beneficjenci RPO WZ 2007–2013 – udział w środkach ogółem wydatkowanych na dofinansowanie przedsięwzięć turystycznych

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro..., op. cit.

Większość projektów została wybrana do dofinansowania w trybie konkursowym. Na listę indykatywną wpisano 9 projektów, które uznano za strategiczne dla regionu. Na projekty z listy indykatywnej przeznaczono 56,62% dotychczas wydatkowanych środków, tj. kwotę 115 648 926,37 zł. Najwięcej środków, tj. kwotę 22 100 000 zł, przekazano na realizację projektu „Promena-

³⁰ Obliczenia własne na podstawie danych udostępnionych przez Biuro..., op. cit.

da z widokiem na Odrę – przebudowa szczecińskich bulwarów (Modernizacja Bulwaru Gdyńskiego, Piastowskiego, Elbląskiego)”. Drugi co do wielkości pod względem udziału w wydatkowanych środkach w ramach RPO WZ 2007–2013 jest projekt „Budowa hali widowiskowo-sportowej w Koszalinie” (dofinansowanie w wysokości 20 407 366,08 zł), a trzeci „Rewitalizacja zabytkowej linii Nadmorskiej Kolei Wąskotorowej w Gminie Rewal – remont budynków i budowli wraz z zagospodarowaniem terenu” (dofinansowanie w wysokości 15 446 031,51 zł). Wymienione projekty wiążą się z infrastrukturą turystyczną. Natomiast największym projektem związanym ze ścieżkami rowerowymi było przedsięwzięcie „Budowa i zagospodarowanie ścieżek rowerowych na terenie Dorzecza Parsęty”. Na realizację tego projektu Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty otrzymał wsparcie finansowe w wysokości 13 183 903,67 zł, co stanowi 38,61% środków przekazanych dotychczas na dofinansowanie ścieżek rowerowych. Dzięki tej inwestycji powstało 57,43 km nowych ścieżek rowerowych, co stanowi 43,27% wszystkich ścieżek wybudowanych przy udziale środków z RPO WZ.

Podsumowanie

Na współczesnym rynku turystycznym narasta konkurencja nie tylko między przedsiębiorstwami turystycznymi, ale również między regionami i krajami. Globalny rozwój technik informatycznych spowodował, że niewielki region turystyczny może nie tylko promować, ale także dystrybuować i prowadzić sprzedaż swojej oferty na całym świecie. Warunki naturalne Pomorza Zachodniego stwarzają szczególne możliwości rozwoju turystyki. O rozwoju turystyki decyduje jeszcze wiele innych czynników, wśród których działania władz samorządowych mają duże znaczenie. W regionalnych dokumentach programowych dla województwa zachodniopomorskiego turystyka jest postrzegana jako sektor gospodarczy mogący przyczynić się do rozwoju lokalnej gospodarki, jako ważne narzędzie walki z bezrobociem oraz jako instrument pobudzający lokalną inicjatywę. Realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013 z pewnością przyczyni się do zwiększenia dywersyfikacji oraz poprawy jakości oferty turystycznej oraz spowoduje wzrost roli turystyki jako czynnika sprzyjającego rozwojowi społeczno-gospodarczemu regionu.

Literatura

- Ciupek B., Famulska T., Walasik A., *Finanse publiczne*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2006.
- Dane udostępnione przez Biuro Turystyki Wydziału Turystyki, Gospodarki i Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.
- Kierunki rozwoju turystyki do 2015 roku*, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Warszawa 2008.
- Kosek-Wojnar M., Surówka K., *Podstawy finansów samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Mapa przedsiębiorcy 2007–2013. Przewodnik po funduszach europejskich dla przedsiębiorców*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2009.
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie, Narodowa Strategia Spójności*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego*, <http://funduszeonline.cmsmirage.pl/9833.dhtml>.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013*, Szczecin, październik 2007 (aktualizacja 23 maja 2011).
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.
- Rudzka-Lorentz Cz., *System finansowy jednostek samorządu terytorialnego*, w: *System finansowy w Polsce 2*, red. B. Pietrzak, Z. Polański, B. Woźniak, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
- Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006.
- Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim do 2015 roku*, Zachodniopomorska Regionalna Organizacja Turystyczna, Warszawa–Szczecin–Koszalin, 2005/2006 (aktualizacja, grudzień 2008/sierpień 2010).
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*, Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2009.
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz.U. 2006, nr 227, poz. 1658).
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, Dz.U. 1998, nr 91, poz. 576.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz.U. 2009, nr 157, poz. 1240.
- Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na Lata 2007–2013 (wersja 5.5), Szczecin 2011.

**REGIONAL OPERATIONAL PROGRAMME FOR ZACHODNIOPOMORSKIE
VOIVODESHIP FOR PERIOD 2007–2013 IN TERMS OF SUPPORTING THE
TOURISM DEVELOPMENT OF THE REGION**

Summary

Natural conditions of Western Pomerania (Pomorze Zachodnie) create special opportunities of tourism development, which has great importance for economic development of this region. The economic strength of tourism may be manifested through: increase of revenues of both, population and local budgets, increase of employment, development of small and medium enterprises, improvement and development of infrastructure and services, interest in local history. The role, which local authorities will assign to tourism depends mainly on adopted development policy, which results from national solutions and also dependent on regional conditions. Implementation of Regional Operational Programme for Zachodniopomorskie Voivodeship for period 2007–2013 will certainly contribute to increase the diversification and improvement of quality of tourist offer and will cause an increase of role of tourism as a favourable factor for social and economic development of the region.

Translated by Ewa Rogowska